

Cách m ng dân ch Ai C p g p th thách

C tri Ai C p x p hàng đi b phi u t i Cairo (REUTERS)

Bên c nh h s kinh t Châu Âu, s ki n c tri Ai C p đi b u t ng th ng đ u tiên th i h u Mùa Xuân R p đã đ c báo gi i Pháp hôm nay r t chú tr ng và nhìn d i nhi u góc đ khác nhau. Nh n đ nh chung không m y l c quan cho t ng l i Ai C p.

Libération nhìn l i đ t n c đã "tru t ph " đ c v t ng th ng trì vì t h n 30 năm : 15 tháng sau khi ông Hosni Mubarak ra đi, t báo nh n th y đ t n c đ n phòng phi u hôm nay là m t qu c gia b kh ng ho ng, chán ch ng, chia r .

Libération ph n ánh tình tr ng này trong hàng t a trang nh t : « Ai C p : Mùa Xuân b đánh m t ».

Đi v i m i ng i hi n nhiên là gi i quân đ i đ i u hành Ai C p trong giai đo n quá đ này không mu n m t chính quy n dân s m nh. H v n s ti p t c b o v quy n l i kinh t , b o v ngân sách qu c phòng c a h và th m chí có ý ki n v chính sách kinh t nói chung. Thành qu cách m ng ch c ch n s b đ t l i

Trong ph n k t bài xã lu n, Libération nhìn th y n u các bên không tìm đ c th a hi p - mà đ n gi ch a ai th y đ c b ng cách nào - thì Ai C p có nguy c « xu t kh u b o đ ng » c a mình ra m t vùng đang sôi s c.

Trên bình di n kinh t , tình hình Châu Âu, nhân cu c h p th ng đ nh hôm nay Bruxelles, đã nh t lo t chi m các trang nh t : « Châu Âu đi tìm tăng tr ng c a mình », tit c a La Croix ; Le Figaro nói đ n « đ u tàu Pháp Đ c b tr c tr c », L'Humanité trích thành t a l i c a ch t ch đ ng c c t Hy L p cho là : « Kh c kh : v n đ không ph i là Hy L p mà là Châu Âu ».

OCDE c nh báo v nguy c Châu Âu r i vào kh ng ho ng

Các báo hôm nay trích đăng đông dài báo cáo c a T ch c H p tác và Phát tri n Kinh t OCDE.

T Les Echos đ a l i c nh báo trong hàng tit : « Đi v i OCDE, Châu Âu đ ng tr c nguy c ngày càng l n r i tr l i vào kh ng ho ng và kéo theo c th gi i ». Les Echos nêu b t đánh giá c a OCDE, trong báo cáo công b hôm qua : Châu Âu là m txích y u c a tăng tr ng th gi i.

Đánh giá này, theo Les Echos, không có gì là m i m . Nh ng đ i u m i m , mà Les Echos nêu lên m t cách b c đ c là m c dù có các n l c c a l c đ a này, t khi n ra kh ng ho ng n công vào mùa xuân 2010, không có gì th c s đ c gi i quy t và không nh ng th tình hình còn có th tr nên nghiêm tr ng h n.

T báo trích đ n vi n nh mà OCDE v ra, nào là nguy c n công ti p t c m c cao, c ng vào m t h th ng ngân hàng suy y u đi, vi c c t gi m ngân sách quá đáng và tăng tr ng gi m s t. T báo cũng nêu l i khuyên c a OCDE, và gi i thích rõ nh sau : ph i uy n chuy n trong k lu t ngân sách, khi chính sách kh c kh tác h i đ n tăng tr ng.

Tờ báo cũng nhắc lại một trong những lời khuyên quan trọng khác của tổ chức OCDE đó là phải chú tâm đến vấn đề thất nghiệp và trợ giúp người lao động khó khăn nhất, giảm cho họ sức ép các chính sách thất nghiệp buộc họ phải gây ra.

Tờ La Croix cũng trích đăng báo cáo của OCDE, những điểm nổi bật đáng chú ý khác trong hàng đầu : « Nhìn từ OCDE, thế giới có những vùng đang euro làm đầu u tàu ».

La Croix trích lại của trưởng nhóm chuyên gia kinh tế OCDE, Pier Carlo Padoa-Schioppa :

« **Không những vùng đang euro vẫn là nguy cơ duy nhất làm kinh tế thế giới suy giảm** ».

Tóm lại theo La Croix, tăng trưởng đáng kể kém của các vùng giàu có này của hành tinh gây hại cho các nền kinh tế khác trên thế giới. Những nền khác cho dù có tăng trưởng cao, cũng cần đến thị trường Châu Âu để thúc đẩy thế giới mới của họ.

Bài báo nêu bật thị trường hợp của Trung Quốc, mà thị trường nội địa không đủ sức kéo kinh tế : năm 2008, Châu Âu “chao đảo”, thì Trung Quốc bắt đầu kéo theo, và tăng trưởng bắt đầu hạ nhiệt. Tình hình này cũng tái diễn từ hai năm qua.

La Croix trích số liệu của OCDE : Tăng trưởng của Châu Âu từ 1,9% năm 2010 rơi xuống - 0,1% đầu tiên năm nay, thì tại Trung Quốc, tăng trưởng 10,4% năm 2010, đầu tiên tuột xuống 8,2% năm 2012 này.

Những người bị bỏ quên xét về Khmer Đỏ "hy sinh"

Về Châu Á và trên bình diện xã hội, báo L'Humanité hôm nay nhìn sang Campuchia, chú ý đến ‘những người bị bỏ quên’ trong xét về Khmer Đỏ. Đó là những nạn nhân chưa được Khmer Đỏ, hơn 4000 người tập hợp trong bên nguyên cáo.

Theo bài phóng s , h h u nh không đ c đoái hoài, và h e ng i th ph m t i ác không b tr ng ph t, v xét x có th b ng ng l i, lãnh đ o Khmer Đ , tu i cao, có th ch t tr c khi b tuyên án.

Theo bài phóng s trích l i lu t s ng i Pháp bà Rabesandratana, T ch c Lu t s không Biên gi i Pháp ASF, nh ng n n nhân đ a đ n ki n này tuy là nguyên cáo, nh ng các th m phán Toà án Qu c t , nh t là Anh Đ c thì v n khó ch p nh n cho h phát bi u.

Lúc đ u, không ai nghĩ đ n vi c dành m t đ ng xu nào cho h , và t ch c ASF đã ph i c c l c đ u tranh đ có đ c phòng c trong Toà án đ làm vi c.

Lu t s bên nguyên cáo là lu t s thi n nguy n c a t ch c ASF, và ch có đ a h t là ho t đ ng nh th trong lúc đó thì bên bào ch a r t đ c u đ i. Đó là m t ngh ch lý khó th hi u n i.

H n n a, ng c l i v i Toà án Hình s Qu c t , không có qu đ n bù nào đ c đ ki n cho n n nhân. Đ n nay hình th c đ n bù đ i v i h ch là vi c công b l i thú t i c a tr ng tr i tù S -21, Duch.

Theo tác gi bài phóng s , hi n cũng có nh ng ti ng nói công kích vi c xét x lãnh đ o Khmer Đ . Trong đó có m t ti ng nói n ng ký đó là c a linh m c ng i Pháp, cha François Ponchaud 73 tu i. Năm 1977, ông đã gây ng c nhiên. Nhi u ng i không tin khi ông t cáo t i ác c a Khmer Đ trong quy n sách c a ông, Cambodge année zéro. Ông là ng i đ u tiên lên ti ng t cáo. H n 30 năm sau, bài báo cho là ông ‘v n l i ng c dòng’.

Bây gi thì ông François Ponchaud cho là ông ph nh n quy n c a Liên Hi p Qu c xét x Khmer Đ mà Liên Hi p Qu c đã ng h cho đ n năm 1991. V xét x này đ n quá mu n. V l i theo cha Ponchaud, cách x lý hi n nay không phù h p v i giá tr Ph t giáo c a ng i Cam B t cũng nh cung cách gi i quy t c a h .

Tuy nhiên phóng viên c a L'Humanité nh n th y n n nhân c a Khmer Đ không nghĩ h n nh v y, h mu n tìm hi u s th t, mu n bi t ng i thân s ng ch t ra sao và ch có tr ng tr i từ S-21 là có th nói lên s th t.

Cu c s ng m i c a các c u T ng th ng

Cũng v n c Pháp, Le Figaro hôm nay quan tâm đ n sinh ho t, hay nói đúng h n là « Cu c s ng v sau c a các c u T ng th ng », t c là h làm gì sau khi không còn đ ng đ u đ t n c h n a. T a chung là nh th , nh ng tác gi bài báo ch y u tìm hi u v đ đ nh c a Nicolas Sarkozy, ng i m i lên 'ch c' nguyên T ng th ng Pháp.

Theo Le Figaro, Nicolas Sarkozy đang suy nghĩ v nh ng ho t đ ng t ng l i c a mình. Valéry Giscard d'Estaing (ng i ti n nhi m c a ông đang còn s ng) thì ch a bao gi "r i b h n" sân kh u chính tr , trái v i m t s l nh đ o qu c t khác nh hai Bill Clinton, c u t ng th ng M , Mikhail Gorbachev, c u t ng th ng Nga, Tony Blair, c u th t ng Anh hay Gerhard Schroeder, c u th t ng Đ c.

V Nicolas Sarkozy, Le Figaro trích l i m t ng i b n thân c a c u t ng th ng cho bi t : « V n đ th c th là làm sao bi t đ c nh ng gì Nicolas Sarkozy mu n làm và nh ng gì ông y có th làm. N u ông mu n nhân lên m c t i đa c may quay tr l i n m quy n m t ngày nào đó, thì ông ph i gi i h n ho t đ ng c a mình trong nh ng ho t đ ng vì l i ích chung."

Theo nhân v t này, Nicolas Sarkozy đ hi u là t i Pháp, đ lu n luôn luôn nghi ng nh ng ai ki m đ c nhi u ti n. Vì th , n u lao vào công vi c kinh doanh, ông s ph i h t s c th n tr ng, và ch n l y nh ng l nh v c mà t l i trùng h p v i công ích, v i đ o đ c.

Ph i nói là hai tu n l sau khi r i kh i c ng v T ng th ng Pháp, ông Sarkozy v n ch a đ t khoát ý đ nh. Đi u này, theo Le Figaro cũng đ hi u vì h u nh không m t chính khách nào chu n b tr c cho giai đo n sau lúc h n m quy n, nh t là khi h còn sung s c, vì làm nh v y, t c là th a nh n tr c là mình có nguy c th t b i.

Valery Giscard D'Estaing là tr ng h p t ng th ng Pháp đ u tiên đ t ra v n đ làm gì sau khi

ph i r i b quy n l c t i cao.

Đ c b u lên lúc 48 tu i, ông đã b bu c ph i « v v n » năm 55 tu i. Ông không bao gi quên đ c n i đau th t b i vào năm 1981. Li u Sarkozy có s nh ng i ti n nhi m c a mình hay không, nh t là khi b n thân ông c m th y th t b i c a mình là m t s b t công ?

Theo m t s quan sát viên đ c Le Figaro trích đ n, ông Sarkozy s có th tranh th vai trò thành viên su t đ i c a H i đ ng B o hi n đ ch ng l i chính quy n c a đ i th François Hollande, ch ng h n nh xóa b quy t đ nh mà c nh t t ng d trù là đánh thu 75% trên l i t c c a nh ng ai v t m c 1 tri u euro m i năm.

M t kh năng khác nh ông t ng nêu lên là tr l i hành ngh lu t s , đi thuy t trình trên th gi i, hay tham gia H i đ ng Qu n tr m t t p đoàn t nhân l n mà các ch nhân đ u là b n c a ông...

Theo Le Figaro, ông Sarkozy cũng có th vi t h i ký, l p hi p h i ho t đ ng vô vi l i... nh bao c u nguyên th khác đã làm.

T p h i ký « Đ i tôi » c a Bill Clinton ch ng h n, là m t trong nh ng quy n sách bán ch y nh t, t ng t nh các h i ký c a Tony Blair, Valéry Giscard D’Estaing hay Jacques Chirac...

Còn c u T ng th ng M Jimmy Carter – ng i đ c t p chí Time tôn vinh là c u t ng th ng M xu t s c nh t – thì đã thành l p ra m t hi p h i ho t đ ng thi n nguy n, và chính nh đó mà ông đã đ c trao gi i Nobel Hòa bình năm 2002.

Chính Hi p h i c a ông Carter đã tr thành khuôn m u cho hi p h i c a c u T ng th ng M Bill Clinton, hay c u T ng th ng Pháp Jacques Chirac.